

Svar på skriftligt spørgsmål om Polisstyrelsens riktlinjer för restiden för poliser som deltar i kontroll av folkmassor

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spørgsmål SS 29/2020 rd undertecknat av riksdagsledamot Olli Immonen /saf:

Ämnar regeringen vidta åtgärder för att korrigera Polisstyrelsens riktlinjer för polisernas arbetstid så att restiden i arbetsuppgifter för poliser som deltar i kontroll av folkmassor i framtiden ska räknas som arbetstid?

Som svar på detta spørgsmål anför jag följande:

Det är bra att detta lyfts fram och jag förstår hur viktigt ärendet är. Ärendet handlar om tillämpning av statens tjänste- och arbetskollektivavtal och ska därför regleras av ett avtal mellan arbetsmarknadsparter. Avtalsparterna är arbetsgivaren, som från statens sida företräds av Statens arbetsmarknadsverk, och arbetstagarna, som i avtalsförhandlingarna representeras av de behöriga fackliga centralorganisationerna. Genom att statens nuvarande tjänste- och arbetskollektivavtal gäller fram till den 31 mars 2020, kommer man att under våren förhandla om tjänstekollektivavtalet för att förnya avtalet.

Enligt statens tjänstekollektivavtal har statens förhandlingsmyndighet, som företräds av finansministeriet, tolkningsrätt gällande avtalet. Statens förhandlingsmyndighet utfärdar vid behov föreskrifter och anvisningar om tillämpning av tjänstekollektivavtalen (förordning om statens tjänstekollektivavtal 7 §). Förhandlingsmyndigheten för förvaltningsområdet, dvs, i detta fall Polisstyrelsen, är skyldig att övervaka och handleda sitt förvaltningsområde beträffande verkställigheten och tillämpningen av tjänstekollektivavtal. Polisstyrelsen har diskuterat med finansministeriet om hur restiden och arbetstiden förhåller sig uttryckligen till polisens handräckningsuppdrag, t.ex. i anknytning till kontroll av folkmassor, och har utifrån dessa diskussioner upprättat egna anvisningar för polisenheterna.

Statens tjänste- och arbetskollektivavtal om arbetstider beskriver hur man skiljer på arbetstid och restid. Enligt huvudregeln räknas tid som används till resor inte in i arbetstiden, såvida resan inte anses vara en egentlig arbetsprestation (Statens tjänstekollektivavtal om arbetstider 3 §). Tillämpningsanvisningen i paragrafen preciserar vidare att av den tid som använts till tjänsteresor räknas som arbetstid endast den tid som använts till att sköta tjänste- eller arbetsuppgifter, t.ex. bevakning eller övervakning av anordningar.

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 29/2020 rd

Restid är inte arbetstid, oavsett hur man reser eller huruvida resan sker under den ordinarie arbetstiden eller huruvida det betalas lön eller annan ersättning för tiden som använts till resan. Det spelar heller ingen roll om resan företas med polisens fordon eller annat forskaffningsmedel. Restiden för poliser som deltar i kontroll av folkmassor utgör förflyttning från tjänsteställe till arbetsplatsen. Enligt den det gällande tjänste- och arbetskollektivavtalet kan förflyttningstiden inte vara arbetstid för passagerarna, utan endast för föraren. Med detta i åtanke har Polisstyrelsen gett en anvisning om att restiden utgör arbetstid för den som framför polisfordonet, då hen transporterar i fordonet utrustning och personer till uppdrag gällande kontroll av folkmassor.

Passagerarna har inte blivit förordnade något uppdrag av chefen under restiden. En polisman är utan särskilt förordnande skyldig att i hela landet och även utanför sitt verksamhetsområde och på sin fritid vidta brådskande åtgärder som är nödvändiga för förhindrande av ett allvarligt brott, inledande av undersökning av ett sådant brott, avväjande av allvarlig fara för allmän ordning och säkerhet eller som behövs av andra med dessa jämförbara särskilda skäl (polisförvaltningslagen 15 c §). Om en patrull, grupp eller enskild polisman är tvungen att på sin fritid eller under en tjänsteresa vidta ämbetsåtgärder på grund av ovan nämnda tjänstgöringsskyldighet, ändras fri- eller restiden till arbetstid så länge ämbetsåtgärden varar.

Ärendet är principiellt viktigt, eftersom uppdrag som gäller kontroll av folkmassor är av betydelse för upprätthållande av samhällsfreden. Frågor gällande restiden bör granskas under vårens förhandlingar om tjänstekollektivavtalen.

Helsingfors 4.3.2020

Inrikesminister Maria Ohisalo